

Identifying the Components of Cognitive Capital (A Meta-Synthesis Study)

Vakil Azhideh¹ , Javad Pourkarimi^{1*} , Hassan Mahjoub² , Mitra Ezati¹

1. Department of Management & Educational Planning, Faculty of Psychology and Education, University of Tehran, Tehran, Iran.

2. Department of Management, Faculty of Management, The Shahid Sattari University of Aeronautical Engineering or Air Academy, Tehran, Iran.

***Corresponding Author:** Associate Professor, Department of Management & Educational Planning, Faculty of Psychology and Education, University of Tehran, Tehran, Iran. Email: jpkarimi@ut.ac.ir

ARTICLE INFO	ABSTRACT
Article type: Research Article Article History: Received: 03 Jan 2025 Revised: 07 Feb 2025 Accepted: 03 Mar 2025 Published: 01 Jul 2025 Keywords: <i>Capital, Cognitive Capital, Meta-Synthesis.</i>	The present study aimed to identify and suggest a model of cognitive capital. The meta-synthesis method and a qualitative approach were employed to conduct this research. Consequently, the study population consisted of 814 scientific records from seven international databases (Scindirect, Sage, GoogleScholar, Emerald, PubMed, Springer, ResearchGate) and three national databases (Noormagz, Magiren, and SID), that were retrieved between 1997 and 2025. Ultimately, 27 scientific documents were chosen and analyzed following a comprehensive examination of their titles, research methodologies, and findings. Using thematic content analysis, the analysis was conducted to ensure the quality of the research by documenting each stage and ensuring high accuracy. The research procedure was informed by expert feedback. Additionally, the CASP (Critical Appraisal Skills Programme) instrument was implemented to regulate the quality of the scientific documents. The proposed model consists of 31 subcomponents and four primary components. The main components of cognitive capital have been identified as the common cognitive background, common cognitive capabilities, common cognitive skills, and common cognitive characteristics, as indicated by the results. By identifying the components of cognitive capital and presenting an integrated model, cognitive capital is highlighted as a set of cognitive and socio-emotional skills, intellectual abilities, and shared values and norms among individuals and groups, which significantly enhance organizational and interpersonal communication and collaboration.
Cite this article: Azhideh, V., Pourkarimi, J., Mahjoub, H., & Ezati, M. (2025). Identifying the Components of Cognitive Capital (A Meta-Synthesis Study). <i>Journal of Applied Psychological Research</i>, 16(2), 163-180. doi:10.22059/japr.2025.387905.645115 Publisher: University of Tehran Press DOI: https://doi.org/10.22059/japr.2025.387905.645115 © The Author(s).	

Identifying the Components of Cognitive Capital (A Meta-Synthesis Study)

Extended Abstract

Aim

In today's world, a skilled and specialized workforce is one of the most vital components of national development. Investing in all aspects of human resource enhancement and empowerment is essential and unavoidable (Jokla, 2014). One key factor in achieving sustainable human resource development within organizations—and in fostering long-term growth in a knowledge-based economy—is cognitive capital. Cognitive capital plays a pivotal role in accelerating and enhancing the efficiency of skilled labor. The greater the distribution of cognitive capital within and across regions, the higher the Gross Domestic Product (GDP) and per capita production (Caragliu & Nijkamp, 2014). This form of capital emerges from continuous interaction, shared learning, and collective experience, contributing to the development of a common language, shared codes, unified goals, and collective vision (Polyviou et al., 2020). Given its essential role in economic, social, and cultural advancement, cognitive capital is now considered one of the most valuable intangible assets in organizations and societies.

The present study aims to identify and propose a model for cognitive capital.

Methodology

This research adopts an interpretive paradigm, using the framework method to identify the components of cognitive capital. The method is designed to generate new findings and interpret them, relying on existing theoretical literature and previously gathered research data. It focuses specifically on the analysis and interpretation of qualitative findings from earlier studies on the subject (Naderi et al., 2020). Employing a qualitative approach and the framework method, the study draws on 814 scientific documents sourced from seven international and three domestic databases over the past 28 years. Following a detailed review of their titles, methodologies, and findings, 27 studies were selected for in-depth analysis. The data were then examined using thematic analysis, with rigorous quality control ensured through expert validation at various research stages.

Findings

The analysis and synthesis of selected studies led to the identification of four main components and 31 sub-components of cognitive capital (Table 1).

Table 1. Research findings

Main Components	Sub-Components
Shared Cognitive Background	Knowledge, Cognitive Experiences, Cognitive Reserve, Shared Language, Common Narratives, Shared Codes, Common Goals, Shared Values
Shared Cognitive Capabilities	Cognitive Capacity, Social Abilities, Emotional Abilities, Cultural Abilities, Creativity and Innovation, Intelligence, Intellectual Capital, Cognitive Empowerment
Shared Cognitive Skills	Cognitive Resilience, Cognitive Flexibility, Cognitive Adaptability, Cognitive Control, Collective Management, Problem-Solving, Cognitive Functions, Social Interaction
Shared Cognitive Traits	Shared Attitude, Perception, Trust, Cognitive Style, Cognitive Development, Social Support, Cognitive Motivation, Cognitive Flexibility

Conclusion

The findings of this study demonstrate the importance of cognitive capital as a multifaceted and complex concept encompassing various components. Cognitive capital, based on scientific and technical knowledge, is the result of accumulated knowledge and human intellectual activities, leading to innovation, ideation, invention, and technological advancement. Unlike other forms of capital, this type of capital does not undergo physical depreciation and has an unlimited capacity (Elena, 2017). The present study aims to examine the components of cognitive capital. The extracted thematic analysis identified four main components: shared cognitive background, shared cognitive capabilities, shared cognitive skills, and shared cognitive characteristics.

The shared cognitive background is closely related to the exchange of knowledge, experiences, goals, and narratives among individuals. This exchange creates a common ground that enables individuals to form accurate expectations and explanations regarding their tasks and responsibilities, leading to better coordination in group performance (Razzouk & Johnson, 2012). According to the study's findings,

elements such as knowledge, cognitive experiences, cognitive reserves, shared language, shared narratives, shared codes, shared goals, and shared values contribute to shaping mutual understanding and fostering synergy in organizational and social interactions. A strong shared cognitive background in organizations and groups reduces communication costs, enhances team efficiency, and facilitates innovation.

Cognitive capabilities have been systematically studied in humans for over a century (Galatzer et al., 2024). Components of cognitive capabilities include cognitive ability, cognitive capacity, social abilities, emotional abilities, cultural abilities, creativity and innovation, intelligence, and intellectual capital, all of which contribute to improving mental abilities and information processing.

Based on the findings, shared cognitive skills related to cognitive capital consist of cognitive resilience, cognitive flexibility, cognitive adaptability, cognitive control, collective management, problem-solving, cognitive functions, and social interaction. Shared cognitive skills represent a set of abilities that help individuals process information, solve problems, and engage in effective interactions (Baddeley, 2007). Additionally, shared attitude, perception, trust, cognitive style, cognitive development, social support, and cognitive motivation were identified as components of shared cognitive characteristics. These elements play a key role in empowering individuals to adapt to complex and challenging environments.

The results of this study can be beneficial for organizations, educational institutions, and policymakers, helping them focus on the development and strengthening of cognitive capital to improve individuals' cognitive and social performance. Moreover, creating opportunities for social interaction and enhancing cognitive and emotional skills can contribute to the long-term development of cognitive capital in society. The proposed model of cognitive capital can serve as a theoretical framework for future research in this field and can also be used as a guide for improving and developing educational programs and individual development initiatives.

Keywords: Capital, Cognitive Capital, Meta-Synthesis.

Ethical Considerations

All ethical principles related to data integrity and processing were strictly observed in this study.

Acknowledgments and Funding

This article is based on a doctoral dissertation in Higher Education Management, Faculty of Psychology and Educational Sciences, University of Tehran. No financial support was received from any organizations.

Conflict of Interest

The authors declare no conflict of interest.

Cite this article: Azhideh, V., Pourkarimi, J., Mahjoub, H., & Ezati, M. (2025). Identifying the Components of Cognitive Capital (A Meta-Synthesis Study). *Journal of Applied Psychological Research*, 16(2), 163-180. doi:10.22059/japr.2025.387905.645115

Publisher: University of Tehran Press
DOI: <https://doi.org/10.22059/japr.2025.387905.645115>

© The Author(s).

شناسایی مؤلفه های سرمایه شناختی (یک مطالعه فراترکیب)

وکیل آژیده^۱✉، جواد پور کریمی^{۱*}✉، حسن محجوب^۲✉، میترا عزتی^۱✉

۱. گروه مدیریت و برنامه ریزی آموزشی، دانشکده روان شناسی و علوم تربیتی، دانشگاه تهران، تهران، ایران.

۲. گروه مدیریت، دانشکده مدیریت، دانشگاه علوم و فنون هوایی شهید ستاری، تهران، ایران.

*نویسنده مسئول: دانشیار، گروه مدیریت و برنامه ریزی آموزشی، دانشکده روان شناسی و علوم تربیتی، دانشگاه تهران، تهران، ایران.
ایمانامه: jpkarimi@ut.ac.ir

چکیده

اطلاعات مقاله

نوع مقاله:

پژوهشی

تاریخ های مقاله:

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۱۰/۱۴

تاریخ بازنگری: ۱۴۰۳/۱۱/۱۹

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۱۲/۱۳

تاریخ انتشار: ۱۴۰۴/۰۴/۱۰

کلیدواژه ها:

سرمایه، سرمایه شناختی، فراترکیب.

پژوهش حاضر با هدف شناسایی و ارائه مدل سرمایه شناختی با رویکرد کیفی و روش فراترکیب انجام گرفت. کلیه اسناد علمی یافت شده در بازه زمانی ۱۳۷۶ تا ۱۴۰۳ و ۱۹۹۷ تا ۲۰۲۵ به تعداد ۸۱۴ سند علمی از هفت پایگاه داده خارجی Springer, PubMed, Emerald, GoogleScholar, Sage, Siencedirect, ResearchGate و سه پایگاه داخلی نورمگز، مگیران و پایگاه اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی، جامعه پژوهش را تشکیل می دهند. در نهایت، ۲۷ سند علمی پس از واکاوی عناوین، روش پژوهش و یافته ها گزینش و تحلیل شد. تحلیل یافته ها به روش تحلیل مضمون (تماتیک) انجام گرفت و به منظور کنترل کیفیت پژوهش، تحلیل و واکاوی اسناد با دقت زیاد به همراه مستندسازی مراحل انجام شد. همچنین از بازخوردهای خبرگان در گام های پژوهش استفاده شد. کنترل کیفیت اسناد علمی با ابزار برنامه مهارت های ارزیابی (کسپ) صورت گرفت. مدل پیشنهادی پژوهش مشتمل بر چهار مؤلفه اصلی و ۳۱ مؤلفه فرعی است. براساس یافته ها، مؤلفه پیشینه مشترک شناختی، قابلیت های مشترک شناختی، مهارت های مشترک شناختی و ویژگی های مشترک شناختی به عنوان مؤلفه های اصلی سرمایه شناختی معرفی شدند. با شناسایی مؤلفه های سرمایه شناختی و ارائه مدلی یکپارچه، سرمایه شناختی به مثابه مجموعه ای از مهارت های شناختی و اجتماعی-عاطفی، توانایی های فکری، و ارزش ها و رفتارهای مشترک در میان افراد و گروه ها به بهبود ارتباطات و همکاری های سازمانی و بین فردی کمک شایانی می کند.

استناد: آژیده، و، پور کریمی، ج، محجوب، ح، و عزتی، م. (۱۴۰۴). شناسایی مؤلفه های سرمایه شناختی (یک مطالعه فراترکیب). فصل نامه پژوهش های کاربردی روانشناختی، ۱۶(۲)،

doi:10.22059/japr.2025.387905.645115. ۱۶۳-۱۸۰

ناشر: انتشارات دانشگاه تهران

DOI: <https://doi.org/10.22059/japr.2025.387905.645115>

© نویسندگان.

۱. مقدمه

امروزه نیروی انسانی متخصص و ماهر یکی از مهم‌ترین مؤلفه‌های توسعه یک کشور به حساب می‌آید. سرمایه‌گذاری در همه زمینه‌های مربوط به ارتقا و توانمندسازی منابع انسانی امری ضروری و اجتناب‌ناپذیر است. مفهوم سرمایه‌انسانی^۱ به مهارت‌ها و ویژگی‌های افراد اشاره دارد که در تولید اقتصادی نقش دارند و اغلب براساس معیارهای اجتماعی و جمعیت‌شناختی مانند صلاحیت‌های آموزشی ارزیابی می‌شود (جوکلا^۲، ۲۰۱۴). سرمایه‌انسانی شناختی جنبه‌ای از سرمایه‌انسانی است که بسته به ترجیحات شخصی، سنت‌های آکادمیک و قراردادهای صحت سیاسی به صورت‌های گوناگون به عنوان مهارت‌های شناختی، توانایی فکری یا هوش توصیف می‌شود. نظریه سرمایه‌انسانی تأکید می‌کند که افراد باهوش‌تر به تکانشگری کمتر و اولویت زمانی کمتر تمایل دارند (میسنبرگ^۳، ۲۰۱۴). سرمایه‌شناختی انسانی به ظرفیت ارتقای عملکردهای شناختی فرد اشاره دارد که از طریق توسعه و تقویت توانایی‌های مختلف فردی قابل‌دستیابی است (چمپن و همکاران^۴، ۲۰۱۸). مفهوم سرمایه‌شناختی^۵ به عنوان زیرمجموعه‌ای از سرمایه‌انسانی، به جای تأکید صرف بر مهارت‌های عملی بر توانمندی‌های ذهنی و فکری تمرکز دارد. همچنین سرمایه و منابع شناختی به عنوان شکلی از سرمایه‌انسانی به ارتقای توانمندی‌های افراد در زمینه‌های مختلف فردی و اجتماعی کمک می‌کنند (کریستنسن و همکاران^۶، ۲۰۲۰)؛ بنابراین یکی از موضوعات مهم برای توسعه پایدار نیروی انسانی در سازمان و همچنین کلید رشد پایدار در اقتصاد دانش‌بنیان، سرمایه‌شناختی است.

پویایی رشد در چند قرن اخیر به طور اساسی تغییر کرده است. امروزه سرمایه‌شناختی پایه‌های ثروت ملت‌ها را مستحکم می‌کند و برجسته‌ترین منبع رشد اقتصادی در سرمایه‌شناختی نهفته است. سرمایه‌شناختی را نمی‌توان استخراج یا معامله کرد، بلکه باید به دقت توسط پیشروترین سیاست‌ها پرورش داده شود (سامسون^۷، ۲۰۱۶). سرمایه‌شناختی در تسریع و افزایش بازدهی کارایی نیروی کار ماهر نقش مؤثری ایفا می‌کند. هرچه تخصیص سرمایه‌شناختی در داخل و خارج از یک منطقه بیشتر باشد، سطح تولید ناخالص داخلی و سرانه تولید بالاتر خواهد بود (کاراگلیو و نایکمپ^۸، ۲۰۱۴). سرمایه‌شناختی از دو کلمه سرمایه^۹ و شناخت^{۱۰} یا شناختی^{۱۱} تشکیل شده است. «سرمایه» یکی از مفاهیم اصلی بورديو و برگرفته از نظریه مارکس است که تغییری اساسی در آن داده شده است. درواقع برخلاف دیدگاه مارکس که در آن سرمایه تملک ابزارهای تولید و ثروت و دارایی تلقی شده، طبق دیدگاه بورديو، فقط سرمایه اقتصادی به معنای سرمایه تولیدی و مالی است و در کنار آن باید از انواع دیگر سرمایه سخن گفت (نصرالهی‌نیا و همکاران، ۱۴۰۱). مصادیق سرمایه امروزه بسیار متنوع و گسترده است و به مظاهر فیزیکی محدود نمی‌شود، بلکه ابعاد مختلف از جمله انسان و مظاهر غیرفیزیکی و غیرمادی سرمایه مانند دارایی یا سرمایه معنوی، سرمایه انسانی، سرمایه سازمانی، سرمایه اجتماعی، سرمایه شناختی و... را دربردارد (نادری، ۱۳۹۵).

واژه شناخت برای هر نوع عملیات یا ساختار ذهنی‌ای استفاده می‌شود که بتوان آن را به دقت مطالعه کرد. اولین معانی ثبت‌شده برای واژه «شناختی» در فرهنگ لغت آکسفورد «مربوط به عمل یا فرایند دانستن» است (احمدی و جاویدی، ۱۴۰۱). شناخت به تمام فعالیت‌ها و فرایندهای مربوط به اکتساب، ذخیره‌سازی، بازیابی و پردازش اطلاعات -صرف‌نظر از صریح یا آگاهانه‌بودن این فرایندها- اشاره دارد. اتخاذ رویکرد شناختی مستلزم پرسیدن سؤالاتی درمورد این است که چه اطلاعاتی توسط یک فرد نشان داده می‌شود، چه چیزی را متوجه می‌شود، به یاد می‌آورد و شاید بتواند با آن محاسبه کند (باین و همکاران^{۱۲}، ۲۰۱۹). بعد شناختی هم به منابعی اشاره می‌کند که بازنمایی‌ها، تفسیرها و سیستم‌های معنای مشترک را در میان طرفین فراهم

1. Human Capital

2. Jokla

3. Meisenberg

4. Chapman et al.

5. Cognitive Capital

6. Christensen et al.

7. Samson

8. Caragliu & Nijkamp

9. capital

10. cognition

11. cognitive

12. Bayne et al.

می‌کنند (کیم و همکاران^۱، ۲۰۱۸). همچنین بعد شناختی مفاهیم هنجارهای مشترک، سیستم‌های معانی و ارزش‌ها را دربرمی‌گیرد. به این ترتیب می‌توان انتظار داشت که بعد شناختی مستقیم بر توسعه سرمایه اجتماعی و توسعه روابط تأثیر بگذارد و این مفهوم را منعکس کند که شبکه‌ها یا جوامع جداگانه اصطلاحات منحصر به فرد، کلمات اختصاری، تفسیر اعداد و مفاهیم را تولید می‌کنند (مونیادی و همکاران^۲، ۲۰۱۵)؛ بنابراین مفهوم شناخت یا شناختی فرایند یا جریانی پویا است که فرد از طریق آن از بدو تولد تا هنگام مرگ به کسب، سازمان‌دهی، پردازش و استفاده از دانش و اطلاعات می‌پردازد.

مفهوم سرمایه شناختی استعاره نوظهوری است که به منابع ذهنی جمعی در یک سازمان اشاره دارد که در هویت رهبری و تدریس نقش دارند. این سرمایه از طریق تفکر معلمان و استادان قبل، حین و بعد از آموزش تجسم می‌یابد و در ذهن و روح معلمان و دانش‌آموزان تولید ثروت می‌کند. سرمایه شناختی تأثیری مستقیم بر کیفیت یادگیری و آموزش دارد (کاستا و همکاران^۳، ۲۰۱۴). این سرمایه مجموعه‌ای از مهارت‌های فکری است که عمدتاً از دوران کودکی پرورش می‌یابد و توانایی‌های انسان را شکل می‌دهد. سرمایه شناختی شامل مهارت‌های شناختی، اجتماعی-عاطفی و اجرایی است که خلاقیت، انعطاف‌پذیری و توانایی همکاری را تسهیل می‌کند. همچنین نقش مؤثری در رشد و توسعه بخش‌های مختلف اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جوامع دارد و در افرادی که از تغذیه مناسب، محیط حمایتی و امن برخوردارند، به‌طور بهینه رشد می‌کند و موجب پیشرفت فرد و جامعه می‌شود (سامسون و همکاران^۴، ۲۰۱۶). سرمایه شناختی، به‌ویژه سرمایه شناختی جمعی، از طریق تعامل در طول زمان، ایجاد درک مشترک از اهداف، هنجارها و روش‌های عمل جمعی ایجاد می‌شود و ممکن است به‌صورت کدها، زبان، اهداف، چشم‌انداز یا شیوه‌های مشترک ظاهر شود. همچنین موجب توسعه معنا و ارزش‌های مشترک در بین کارکنان شود که پیوند مستحکمی برای تسهیل ارتباطات و همکاری ایجاد می‌کند. سرمایه شناختی به ارتقای کارایی تیمی و تشویق همکاری میان سازمان‌ها کمک می‌کند؛ به‌ویژه در خلق ایده‌های نوآورانه و حل تعارضات منابع که به سازگاری سازمانی می‌انجامد (اسلم و همکاران^۵، ۲۰۲۲). این سرمایه از تعامل مداوم اعضای شبکه، یادگیری مهارت‌ها و دانش مشترک و ایجاد درک واحد از اهداف و روش‌ها به‌دست می‌آید. همچنین از تجربیات مشترک و روایت‌ها شکل می‌گیرد و شامل زبان، کدها، اهداف و چشم‌انداز مشترک است (پولیویو و همکاران^۶، ۲۰۲۰). سرمایه شناختی با ایجاد درک مشترک میان اعضا، تبادل اطلاعات و هم‌فکری را تسهیل می‌کند. اهداف و ارزش‌های مشترک از عناصر کلیدی آن محسوب می‌شوند (سینگ و همکاران^۷، ۲۰۲۴).

بنابراین، سرمایه شناختی مفهومی فراتر از مؤلفه‌های توانمندی، شایستگی و مهارت شناختی است و مختص ذهن و فرایندهای ذهنی نیست. سرمایه شناختی مربوط به مهارت‌های شناختی، غیرشناختی و جمعی است. مؤلفه‌های سرمایه شناختی شامل توسعه و انعطاف‌پذیری شناختی، هوش عمومی و عقلانیت سیال (توانایی تفکر منطقی)، ذخیره شناختی، کنترل شناختی و تاب‌آوری شناختی و همچنین توانایی‌های اجتماعی، عاطفی و فرهنگی و نیز ادراکات مشترک، زبان مشترک و دانش و ارزش‌های مشترک است. از طریق سرمایه شناختی، خلاقیت و نوآوری در جامعه و سازمان رواج پیدا می‌کند و یک هم‌افزایی جمعی ایجاد می‌شود که به تولید دانش جدید و افزایش بازدهی نیروی انسانی می‌انجامد (مورفی^۸، ۲۰۲۲). سرمایه شناختی مجموع شناخت‌ها، بیانیه‌ها، اهداف، ارزش‌ها و... مشترک میان اعضای سازمان است که می‌تواند اعضای سازمان را به انجام تبادل فعال و ابتکاری منابع و تبادل دانش وادار کند تا میان اعضای سازمان ارتباط مؤثر بلندمدت ایجاد، و دانش جدید در ترکیب تبادل منابع و اطلاعات تولید شود (یو و همکاران^۹، ۲۰۱۸). به این ترتیب سرمایه شناختی به‌عنوان ظرفیتی پویا در نظر گرفته می‌شود که

1. Kim et al.
2. Muniady et al.
3. Costa et al.
4. Samson et al.
5. Aslam et al.
6. Polyviou et al.
7. Singh et al.
8. Murphy
9. You et al.

می‌توان از آن برای ایجاد و استفاده از فرصت‌ها در زمینه‌های پیچیده مانند عملیات نظامی یا سیاسی، جهت‌گیری‌های فرهنگی و اجتماعی و دانشگاهی استفاده کرد (چمپن و همکاران، ۲۰۱۹).

با توجه به نقش حیاتی سرمایه‌شناختی در رشد و توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی، این مفهوم به یکی از مهم‌ترین دارایی‌های نامشهود در سازمان‌ها و جوامع تبدیل شده است. سرمایه‌شناختی به‌مثابه مجموعه‌ای از مهارت‌های شناختی و اجتماعی-عاطفی، توانایی‌های فکری و ارزش‌ها و هنجارهای مشترک در میان افراد و گروه‌ها به بهبود ارتباطات و همکاری‌های سازمانی و بین‌فردی کمک شایانی می‌کند. در دنیای امروز که اقتصاد دانش‌بنیان جایگزین اقتصاد سنتی شده است، بهره‌وری، خلاقیت و نوآوری بسیار وابسته به میزان سرمایه‌شناختی افراد و سازمان‌ها است. بااین‌حال، هنوز در بسیاری از سازمان‌ها و نهادهای آموزشی، برنامه‌های جامعی برای شناسایی، ارتقا و توسعه این سرمایه وجود ندارد و به‌دلیل نبود شناخت کافی از ماهیت سرمایه‌شناختی، بسیاری از منابع فکری و جمعی سازمان‌ها به‌خوبی استفاده نمی‌شود. به همین سبب درک و استفاده از سرمایه‌شناختی برای تقویت نوآوری، انعطاف‌پذیری و موفقیت فردی و سازمانی در بخش‌های مختلف بسیار مهم است (داغار و همکاران، ۲۰۲۳).

همان‌طور که ملاحظه می‌شود، بیشتر مطالعات انجام‌شده در زمینه سرمایه‌شناختی، با تأکید بر عناصر، مؤلفه‌ها و عواملی محدود و در راستای اهداف آن پژوهش خاص تعریف شده و بر بعد ویژه‌ای از سرمایه‌شناختی تأکید می‌کند. همچنین پژوهشی که الگویی جامع از مؤلفه‌های سرمایه‌شناختی ارائه دهد و جنبه‌های مختلف آن را بررسی کند، انجام نشده است. از این‌رو صورت‌بندی یک مطالعه فراترکیب به‌منظور ترکیب و تلفیق یافته‌ها و ارائه مدلی نسبتاً جامع از مؤلفه‌های سرمایه‌شناختی که دربرگیرنده تمامی ابعاد و مؤلفه‌ها باشد، ضرورت می‌یابد. مطالعه حاضر به روش فراترکیب، به این پرسش اساسی پاسخ می‌دهد که چه مؤلفه‌هایی را برای به‌کارگیری سرمایه‌شناختی و شناخت جامع آن می‌توان درنظر گرفت.

تاکنون تحقیقی با مضمون مقاله حاضر در ایران انجام نشده، اما در خارج از ایران پژوهش‌های مختلفی در زمینه سرمایه‌شناختی انجام گرفته است که در ادامه به چند مورد از آن‌ها اشاره می‌شود. داغار و همکاران (۲۰۲۳) پژوهشی را با عنوان «نقش سرمایه‌شناختی در تاب‌آوری زنجیره تأمین: بررسی در طول همه‌گیری بیماری کرونا» با رویکرد کیفی و با ابزار مصاحبه عمیق انجام دادند. یافته‌های این مطالعه نشان داد عناصر سرمایه‌شناختی به‌طور مثبت و متفاوت بر قابلیت‌های زمانی تاب‌آوری زنجیره تأثیر می‌گذارند. همچنین از شرکت‌های خریدار خواسته می‌شود تا سرمایه‌شناختی را برای بهبود آماده‌سازی، واکنش، بازیابی و یادگیری تاب‌آوری زنجیره تأمین ایجاد کنند.

سینگ و همکاران (۲۰۲۴) در مطالعه «سرمایه ساختاری و سرمایه رابطه‌ای: بررسی نقش مستقیم و تعدیل‌کننده سرمایه‌شناختی در روابط مشتری و تأمین‌کننده» به بررسی نقش سرمایه‌شناختی در روابط مشتری و تأمین‌کننده پرداختند. این پژوهش با استفاده از داده‌های یک نمونه از ۹۹ شرکت آمریکایی انجام گرفت. یافته‌ها نشان داد سرمایه‌شناختی منبعی مکمل است که روابط بین سرمایه ساختاری و رابطه‌ای را تعدیل می‌کند. همچنین مطابق نتایج، سرمایه ساختاری و شناختی اساس سرمایه رابطه‌ای در زمینه مشتری-تأمین‌کننده هستند و سرمایه شناختی رابطه بین سرمایه ساختاری و رابطه‌ای را به‌طور مثبت تعدیل می‌کند. مورفی (۲۰۲۲) در پژوهشی با عنوان «سرمایه شناختی جمعی» سرمایه‌شناختی جمعی را معرفی و بررسی کرد. این مطالعه نشان داد سرمایه‌شناختی جمعی چارچوبی مفهومی برای ترکیب داده‌های مغزی و رفتاری و استفاده از آن برای ارزیابی تأثیرات انتخاب خطمشی است.

الیچی و همکاران^۲ (۲۰۲۰) در پژوهش خود با عنوان «آیا سرمایه‌شناختی می‌تواند رضایت مشتری را حفظ کند؟ اثرات میانجی خودکارآمدی کارکنان» رابطه بین این سازه‌ها را از طریق خودکارآمدی کارکنان مطالعه کردند. آن‌ها دریافتند که ابعاد سرمایه‌شناختی با رضایت پایدار مشتری رابطه مستقیم و غیرمستقیم دارد. خودکارآمدی کارکنان بین سازه‌های برون‌زا و سازه درون‌زا نقش میانجی ایفا می‌کند. این دو ساختار برون‌زا، یعنی هنجارها و ارزش‌های مشترک، مستقیم بر اهداف مشترک تأثیر

1. Daghar et al.

2. Alyahya et al.

می گذارند و خودکارآمدی کارکنان را افزایش می دهند. علاوه بر این، اهداف مشترک کارایی کارکنان را افزایش می دهد که به رضایت پایدار مشتری می انجامد. آهنگاما و همکاران^۱ (۲۰۱۹) در مقاله «زندگی با سیل: تأثیر سرمایه ارتباطی و شناختی بر ظرفیت های مدیریت خطر بلایا در راتناپورا، سریلانکا» مفاهیم سرمایه اجتماعی رابطه ای و شناختی را روی شیوه های انتقال دانش برای دو گروه ذی نفع مدیریت ریسک فاجعه در منطقه راتناپورا در سریلانکا مطالعه کردند. آن ها به این نتیجه رسیدند که ذی نفعان اجتماعی از شبکه های اجتماعی در همسایگی خود به عنوان یک استراتژی بقای اولیه برای «زندگی با سیل» استفاده می کنند. با این حال، کمیته های منطقه ای تسهیل رویکردهای بلندمدت، تخصیص مسئولیت ها برای انتقال دانش و کاهش ریسک را دشوار می دانند.

یو و همکاران (۲۰۱۸) پژوهشی با عنوان «تحقیق درمورد انتقال دانش، سرمایه شناختی و عملکرد سازمانی هتل های خاص» انجام دادند. مطابق یافته ها، هتل های خاص می توانند انباشت سرمایه شناختی را از طریق انتقال دانش اپراتورها ارتقا دهند و تأثیر مثبتی بر عملکرد سازمانی هتل های خاص با سرمایه شناختی به عنوان یک واسطه ایجاد کنند. نوبل و همکاران^۲ (۲۰۱۷) در مطالعه «سرمایه شناختی برای کودکان چین چه معنایی می تواند داشته باشد؟» وضعیت سرمایه شناختی کودکان را در چین بررسی کردند. براساس یافته ها، سرمایه گذاری در مداخلاتی که رشد بهینه مغز در کودکان را به حداکثر می رساند، حقوق کودکان را درک می کند و به رشد اقتصادی آینده کمک می کند، فرصت مهمی برای بهبود زندگی کودکان، ملت سازی و رشد اقتصادی آینده در چین است. النا^۳ (۲۰۱۷) در بررسی «سرمایه شناختی و سودآوری آن» سرمایه شناختی و مزایای آن را مطالعه و فرایندهای اقتصادی فعلی را از نظر گذار به اقتصاد دانش بنیان تحلیل کرد. یافته های این پژوهش نشان داد مؤلفه شناختی سرمایه ملی، رقابت انحصاری را شناسایی و رقابت برای ایده ها و دانش جدید را ترویج می کند و سطح کلی قیمت را کاهش می دهد. البته ابتدا این هزینه های توسعه جدید در ساختار قیمت گنجانده می شوند و توسعه اولیه می تواند به اندازه کافی پرهزینه باشد، اما با کاهش سطح عمومی قیمت، مقیاس کاهش می یابد. سامسون و همکاران (۲۰۱۶) در مطالعه «سرمایه شناختی، عدالت و حمایت اجتماعی حساس به کودک در آسیا و اقیانوسیه» دریافتند حمایت اجتماعی حساس به کودک، با سرمایه گذاری های دوران پیش از تولد و دوران کودکی خود، «سرمایه شناختی» را در کودکان پرورش می دهد که نه تنها تأمین کننده حقوق بشر است، بلکه پایه ای برای توسعه اجتماعی فراگیر و رشد اقتصادی عادلانه است. همچنین دولت ها می توانند بازده های بلندمدت را که به چالش های جمعیتی بلندمدت رسیدگی می کنند به حداکثر برسانند و استانداردهای زندگی آینده را با افزایش قابل توجه حفاظت اجتماعی کودک محور در چارچوب چرخه زندگی و با ایجاد ارتباطات بین بخشی، به ویژه در زمینه بهداشت، آموزش، حفاظت از کودکان و معیشت بهبود بخشند.

ریندرمن و همکاران^۴ (۲۰۱۵) در بررسی «سرمایه شناختی، حکمرانی خوب و ثروت ملت ها» تأثیر سرمایه شناختی را در رشد اقتصادی دولت مطالعه کردند. براساس یافته ها، اهمیت سرمایه شناختی در نرخ نوآوری، درجه آزادی اقتصادی و رقابت پذیری کشور منعکس شده که همه آن ها بر سطح بهره وری (سرانه تولید ناخالص داخلی) و ثروت تأثیر دارند. همبستگی، رگرسیون و تحلیل مسیر ۹۸ تا ۲۰۱ کشور نشان داد اثربخشی دولت تأثیر بسیار زیادی بر بهره وری و ثروت دارد. صلاحیت شناختی گروه های فکری با نمرات ۵ درصد برتر جمعیت دارای تأثیر زیادی است. همچنین استفاده از کنترل های بیشتر هیچ تأثیر مستقلى بر ثروت سرانه ناشی از متغیرهای جغرافیایی یا اجاره منابع طبیعی نشان نمی دهد.

جوکلا (۲۰۱۴) در مطالعه «جریان سرمایه شناختی در مناطق روستایی و شهری ایالات متحده آمریکا» به بررسی این سرمایه در مناطق روستایی و شهری ایالات متحده آمریکا پرداخت. در این مطالعه از داده های طولی ۱۶ ساله از نظرسنجی ملی جوانان ایالات متحده در سال ۱۹۷۹ استفاده کرد تا بررسی کند که آیا توانایی شناختی ارزیابی شده در ۱۵ تا ۲۳ سالگی، مهاجرت بعدی شهری/روستایی را بین سنین ۱۵ تا ۳۹ پیش بینی می کند یا خیر. یافته های این پژوهش نشان داد توانایی شناختی بیشتر با

1. Ahangama et al.

2. Noble et al.

3. Elena

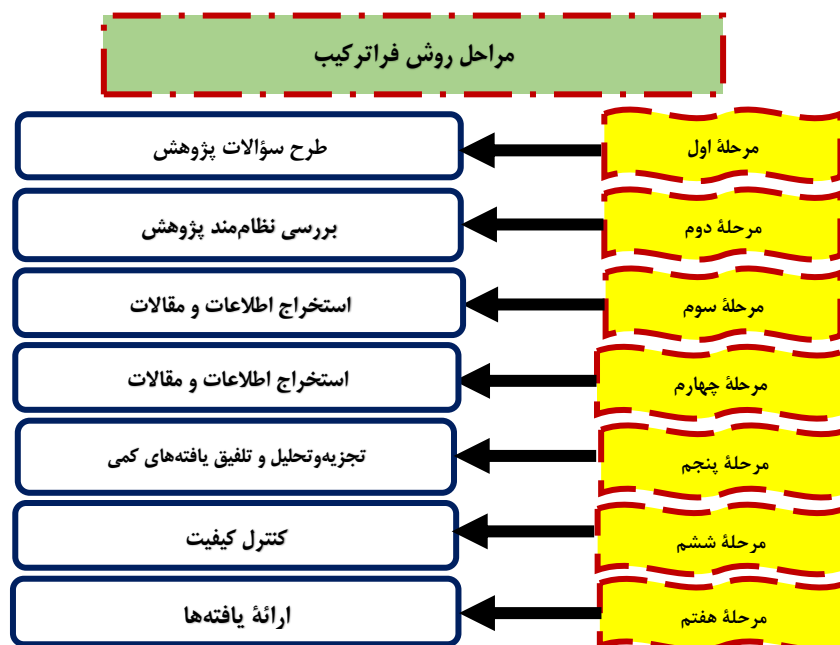
4. Rindermann et al.

مهاجرت انتخابی روستایی به شهری همراه است، اما دورشدن از شهرهای مرکزی به مناطق حومه‌ای و روستایی با توانایی شناختی بیشتر همراه است. فلوتس دلووس هویوس و دیاز^۱ (۲۰۱۲) در مطالعه «سرمایه‌شناختی، فرهنگی و نهادی: تقریبی برای چشم‌انداز توسعه محلی» به این نتیجه رسیدند که سرمایه‌های نامشهود خاصی طرفدار فرایندهای توسعه محلی هستند که چالش‌های جالبی را برای مددکاری اجتماعی به‌ویژه در رابطه با مداخله جمعی با گروه‌های بومی شناسایی می‌کنند. در مطالعه ریبریو^۲ (۲۰۰۵) با عنوان «تحقیق درمورد توسعه شهری و سرمایه‌شناختی در تایلند» توسعه فعالیت‌های مطالعات میدانی در تایلند در ارتباط با یک پروژه تحقیقاتی درمورد الگوهای فعلی شهرنشینی و مدیریت زیست‌محیطی نشان داده شد. این پژوهش بر کسب دانش تمرکز دارد و مفهوم سرمایه‌شناختی را معرفی می‌کند. همچنین در آن، یک مطالعه موردی کوتاه با بررسی مشکلات پیش‌روی فروشندگان خیابانی در مرکز بانکوک ارائه شده است. مطابق یافته‌ها، مفهوم دانش به‌عنوان یک سرمایه‌شناختی نقش اصلی را در روابط بین دولت، فروشندگان و صاحبان فروشگاه‌ها ایفا می‌کند.

۲. روش

۲-۱. جامعه، نمونه و روش اجرا

در این پژوهش با پارادایم تفسیری و برای شناسایی مؤلفه‌های سرمایه‌شناختی از روش فراترکیب استفاده شده است. فراترکیب از گونه تحقیقات مروری تلفیقی و انسجام‌بخش است (شهسواری و علم‌الهدی، ۱۳۹۸) و روشی برای ایجاد دانش و تفسیر نتایج از مطالعات پیشین به‌شمار می‌رود. این روش برای یکپارچه‌سازی چندین مطالعه برای ایجاد یافته‌های جدید و تفسیر آن‌ها کاربرد دارد. منظور از این روش مرور یکپارچه ادبیات نظری یا تحلیل داده‌های مطالعات شناسایی‌شده نیست، بلکه تمرکز آن بر تحلیل و تفسیر یافته‌های کیفی مطالعات پیشین درمورد موضوعی مشخص است (نادری روشناوند و همکاران، ۱۳۹۹). فراترکیب برای یکپارچه‌سازی چندین مطالعه برای ایجاد یافته‌های جامع و تفسیری صورت می‌گیرد، متمرکز بر مطالعات کیفی است و به ترجمه مطالعات کیفی به یکدیگر و فهم عمیق پژوهشگر برمی‌گردد. در این روش با فراهم کردن نگرش نظام‌مند برای پژوهشگران از راه ترکیب پژوهش‌های کیفی مختلف، موضوعات و استعاره‌های جدید و اساسی کشف می‌شود، دانش جاری ارتقا می‌یابد و دیدی جامع و گسترده در زمینه مسائل پدید می‌آید (جعفری و همکاران، ۱۴۰۰).

شکل ۱. مراحل فراترکیب

مرحله اول، طرح سؤال پژوهش: سؤال اساسی این پژوهش این است که «سرمایه شناختی از چه مؤلفه هایی تشکیل شده است».

مرحله دوم، مرور نظام مند پشینة پژوهش: جامعه پژوهش حاضر شامل کلیه اسناد علمی منتشر شده در پایگاه های خارجی و داخلی بین سال های ۱۹۹۷ تا ۲۰۲۴ است که به سرمایه شناختی پرداخته اند. روش های جستجو به همراه واژه های کلیدی در جدول ۱ ارائه شده اند. همچنین تعداد منابع یافت شده به تفکیک در پایگاه های اطلاعاتی در جدول ۲ قابل مشاهده هستند.

جدول ۱. استراتژی های جستجو

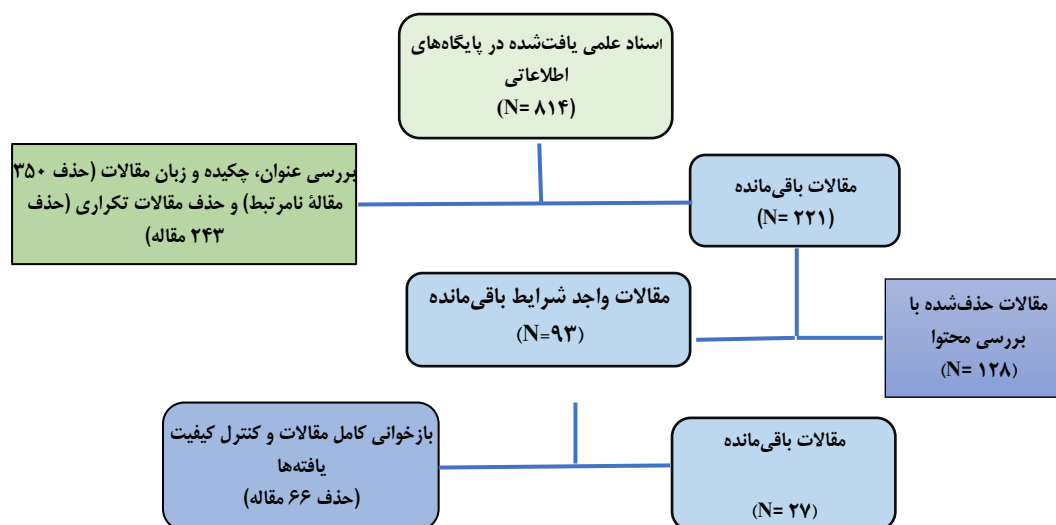
استراتژی Or	استراتژی And
Capital, Cognitive سرمایه، شناخت	Cognitive capital, Cognitive human capital سرمایه شناختی، سرمایه شناختی انسانی
Capital, Mental سرمایه، ذهنی	Social cognitive capital, Cognitive social capital سرمایه شناختی اجتماعی، سرمایه اجتماعی شناختی
Capital, Intellectual سرمایه، فکری	Collective cognitive capital سرمایه شناختی جمعی
Capital, Social سرمایه، اجتماعی	

مرحله سوم، جستجو و انتخاب مقاله مناسب: از میان مقالات علمی-پژوهشی یافت شده در پایگاه های اطلاعاتی مختلف، گزینش مقالات به منظور تحلیل یافته ها براساس معیارهای زیر صورت گرفت: الف) کیفی؛ ب) منتشر شده به زبان انگلیسی و فارسی؛ پ) متمرکز بر سرمایه شناختی؛ ت) دسترسی به محتوا؛ ث) منتشر شده در سال های ۱۹۹۷ تا ۲۰۲۴؛ و ج) کیفیت مطلوب یافته ها. به منظور ارزیابی کیفیت، دو خبره با استفاده از چک لیست برنامه مهارت های ارزیابی انتقادی^۱، مطالعات برگزیده را از منظر روش شناسی و اعتبار یافته ها واکاوی کردند و کسب حداقل امتیاز ۴۰ از ۵۰ معیار گزینش مقالات برای تجزیه و تحلیل یافته ها شد.

جدول ۲. تعداد منابع یافت شده به تفکیک پایگاه

تعداد منابع	پایگاه اطلاعاتی	تعداد منابع	پایگاه اطلاعاتی
۴۰	Springer	۲۹۰	GoogleScholar
۵۰	ResearchGate	۱۲۰	Science Direct
۲۰	SID	۱۱۸	Sage
۱۴	Magiren	۱۲۸	Emerald
۱۰	Noormagz	۲۴	PubMed
جمع منابع یافت شده		۸۱۴	

در این مرحله ۸۱۴ مقاله براساس معیارهای مرتبط با عنوان، چکیده، زبان مقالات و روش پژوهش بررسی و ۳۵۰ مقاله نامرتب کتار گذاشته شدند. ۲۴۵ مقاله نیز همزمان در چند پایگاه اطلاعاتی یافت شد. از این رو مقالات تکراری کنار گذاشته شدند. از میان اسناد علمی باقی مانده، ۱۳۰ سند علمی پس از واکاوی محتوا به دلیل ارتباط نداشتن با موضوع مطالعه حاضر حذف شدند. ۶۶ مقاله نیز پس از ارزیابی خبرگان با ابزار چک لیست برنامه مهارت های ارزیابی انتقادی کنار گذاشته شدند و در نهایت، ۲۷ پژوهش انتخاب و تجزیه و تحلیل شد. فرایند گزینش اسناد علمی در شکل ۲ ارائه شده است.

شکل ۲. جستجو و انتخاب مقالات مناسب

مرحله چهارم، استخراج اطلاعات مقاله: از فیش فراترکیب اقتباس‌شده از خنیفر و مسلمی (۲۰۲۳) به‌منظور استخراج و جمع‌آوری داده‌های مورد نیاز پژوهش (عنوان، متن، مفاهیم و منبع) استفاده شد (جدول ۳).

جدول ۳. نمونه فیش فراترکیب

شماره: ۳۵	عنوان: سرمایه شناختی جمعی
کد منبع	متن
۰۳	توسعه قابلیت‌های شناختی؛ کاهش بار شناختی مغز؛ ارتقای هوش عمومی؛ بهبود توانایی تفکر منطقی؛ بهبود کنترل شناختی؛ توسعه شناختی؛ افزایش تاب‌آوری شناختی در برابر مشکلات؛ تقویت انعطاف‌پذیری شناختی؛ ارتقای ذخیره شناختی برای جلوگیری از زوال عقل و اختلالات شناختی؛ ارتقای توانایی‌های فردی و جمعی در زمینه‌های فرهنگی، اجتماعی و عاطفی.
منبع	Murphy, E. R. (2021). Collective Cognitive Capital. <i>Wm. & Mary L. Rev.</i> , 63, 1347

۲-۲. روش تجزیه و تلفیق یافته‌ها

مرحله پنجم، تجزیه و تحلیل یافته‌ها: در پژوهش حاضر براساس تحلیل مضمون صورت گرفته است. مضمون الگویی است که در داده‌ها یافت می‌شود و حداقل به توصیف و سازمان‌دهی مشاهدات و حداکثر به تفسیر جنبه‌هایی از پدیده می‌پردازد. شناخت مضمون یکی از حساس‌ترین و مهم‌ترین مراحل در پژوهش کیفی است. تحلیل مضمون نخستین روش تحلیل کیفی است که پژوهشگران باید یاد بگیرند (کمالی، ۱۳۹۷) و هدف آن شناسایی الگوها و معانی درون داده‌ها است (فینلی، ۲۰۲۱). ایجاد مضامین شامل سازمان‌دهی کدها در گروه‌های معنادار برای شناسایی الگوها و روابط است که به ارائه بینش درخصوص سؤال تحقیق منجر می‌شود (نعیم و همکاران، ۲۰۱۹). می‌توان تحلیل مضمون را به‌صورت استقرایی و به‌عنوان شکلی از تحلیل انعکاسی تفسیری، ذهنی و از پایین به بالا به‌کار برد (تامپسون، ۲۰۲۲).

مرحله ششم، کنترل کیفیت: به‌منظور تأمین کیفیت پژوهش حاضر تلاش شد همه اسناد علمی مرتبط با موضوع این مطالعه شناسایی شود، عنوان، چکیده و محتوا به‌دقت واکاوی شود و تجزیه و تحلیل داده‌ها به همراه تمام گام‌های پژوهش تحت نظارت و بازخورد متخصصان در حوزه فراترکیب صورت گیرد. با کمک ابزار برنامه مهارت‌های ارزیابی حیاتی، کیفیت پژوهش حاضر توسط خبرگان ارزیابی شد و امتیاز کسب‌شده ۴۷ از ۵۰ بود که نشان‌دهنده کیفیت مطلوب یافته‌ها است.

۳. یافته‌ها

در مرحله هفتم، با توجه به محدودیت حجم مقاله، یافته‌های کدگذاری اولیه به‌طور نمونه در ۵ سند از اسناد بررسی‌شده ارائه می‌شود (جدول ۴). در پیوست مقاله (پیوست ۱ جدول ۶) همه اسناد ارائه شده‌اند.

جدول ۴. کدگذاری اولیه یافته‌های پژوهش (برای نمونه ۵ سند)

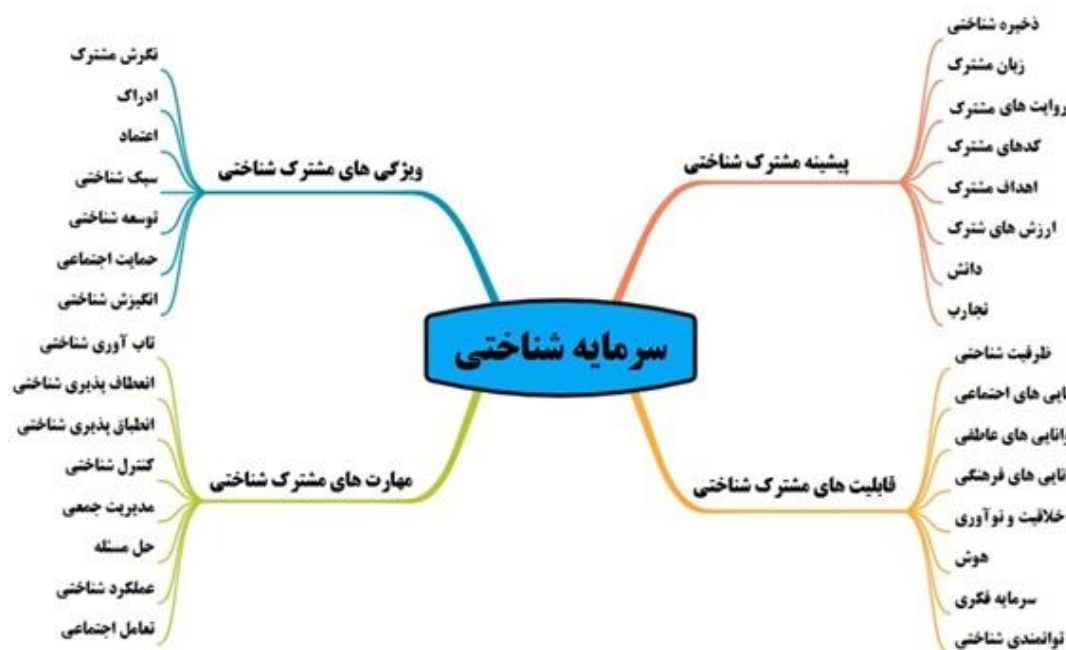
کد منبع	متن	مفاهیم
۸	کدها و زبان مشترک به معنایی است که افراد از طریق آن اطلاعات را به اشتراک می‌گذارند. مکانیسم سازمان‌دهی داده‌های حسی طبقه‌بندی ادراکی و ایجاد چارچوب مرجع برای بررسی و تفسیر محیط روایت‌های مشترک شامل داستان‌ها و استعاره‌ها است که مجموعه‌هایی غنی از معانی را ایجاد، مبادله و حفظ می‌کنند.	زبان مشترک، کدهای مشترک، اهداف مشترک، آموزش مشترک، فرضیات مشترک، چندزمانگی از طریق تعاملات چندزمانه، زبان غیرکلامی/حرکتی، تجارب اختلال قبلی، فرهنگ ملی، ارزش‌های مشترک، فلسفه مشترک، رویکرد تجاری مشترک، توانایی‌های مشترک
۱۵	سرمایه شناختی با شناسایی چندین ویژگی کلیدی مانند ادراکات مشترک، احساسات اجتماعی، طرح‌های تفسیری و تاب‌آوری شناختی (پشتکار) به دنبال توضیح رفتار انتقال دانش شرکت‌کنندگان است.	ادراک مشترک، احساسات اجتماعی، تفسیر شناختی، تاب‌آوری شناختی
۱۲	سرمایه شناختی مجموعه کاملی از مهارت‌های فکری و همچنین آن دسته از مهارت‌های غیرشناختی، عاطفی، اجتماعی و عملکرد اجرایی را نشان می‌دهد که به خلاقیت، انعطاف‌پذیری و توانایی کار مشترک کمک می‌کند.	مهارت‌های فکری، مهارت‌های اجتماعی، مهارت‌های عاطفی (هیجانی)، مهارت‌های اجرایی، خلاقیت، انعطاف‌پذیری شناختی
۱۸	سرمایه شناختی را می‌توان به‌عنوان دارایی انباشته‌ای مفهوم‌سازی کرد که از جنبه‌های عملکرد شناختی مرتبط با قابلیت‌ها و توانایی‌های درحال‌رشدی مانند حافظه، توجه، ادراک، حل مسئله و تصویرسازی ذهنی تشکیل می‌شود. این ابعاد می‌تواند برای ایجاد و بهره‌برداری از فرصت‌هایی برای پایداری استفاده شود. سرمایه ویژگی‌های مرتبط با عملکرد شناختی را دربرمی‌گیرد که برای ظرفیت شناختی و قابلیت انطباق در زندگی اهمیت دارد. سرمایه شناختی از طریق ذخیره شناختی، سرمایه‌گذاری در ادامه یادگیری بزرگسالان و آموزش مؤثر سلامت تا سنین بالا را به‌عنوان نوعی مقاومت در برابر زوال شناختی ایجاد می‌کند. رشد سرمایه شناختی از جمله مهارت‌های خودتنظیمی مانند توجه، صبر، پشتکار، و تکانشگری را نیز شامل می‌شود.	عملکرد شناختی، قابلیت شناختی، توانایی‌های شناختی، ظرفیت شناختی، قابلیت انطباقی، ذخیره شناختی، هوش، مهارت‌های خودتنظیمی (توجه، صبر، دوام)
۹	سرمایه شناختی شامل تجارب شناختی، تاب‌آوری، مهارت‌های شناختی، انگیزش‌ها و قابلیت‌های شناختی است و منبعی است که به‌صورت تدریجی ایجاد می‌شود.	تجارب شناختی، تاب‌آوری شناختی، انگیزش‌های شناختی، تمایلات شناختی

جدول ۵. کدگذاری یافته‌های پژوهش (کد منابع فراترکیب شده در پیوست ۱)

مضمون نهایی	مؤلفه‌های اصلی	مؤلفه‌های فرعی
مؤلفه‌های سرمایه شناختی	پیشینه مشترک شناختی	دانش (۵، ۷، ۹، ۱۰، ۱۱، ۲۱، ۲۶، ۲۷)؛ تجارب شناختی (۱، ۵، ۱۱، ۲۳، ۲۵)؛ ذخیره شناختی (۳، ۱۷، ۱۸، ۲۲)؛ زبان مشترک (۸، ۱۴، ۲۱، ۲۵، ۲۶، ۲۷)؛ روایت‌های مشترک (۸، ۱۴، ۱۷، ۲۵، ۲۶، ۲۷)؛ کدهای مشترک (۸، ۱۴، ۲۱، ۲۵، ۲۶، ۲۷)؛ اهداف مشترک (۸، ۲۵، ۲۶، ۲۷)؛ ارزش‌های مشترک (۸، ۱۰، ۱۶، ۲۱).
	قابلیت‌های مشترک شناختی	ظرفیت شناختی (۱۸، ۱۹، ۲۶)؛ توانایی‌های اجتماعی (۲، ۳، ۵، ۶، ۱۲، ۱۳، ۱۴، ۱۶، ۲۰، ۲۳)؛ توانایی‌های عاطفی (۳، ۶، ۱۲، ۱۳، ۱۴)؛ توانایی‌های فرهنگی (۲، ۳، ۵، ۱۶، ۲۱)؛ خلاقیت و نوآوری (۱۱، ۱۲، ۲۴)؛ هوش (۳، ۱۸، ۲۴)؛ سرمایه فکری (۴، ۲۴، ۲۶، ۲۷)؛ توانمندی شناختی (۱، ۲، ۳، ۶، ۱۷، ۲۱، ۲۲).
	مهارت‌های مشترک شناختی	تاب‌آوری شناختی (۱، ۳، ۱۵، ۲۰)؛ انعطاف‌پذیری شناختی (۳، ۱۲، ۲۶)؛ انطباق‌پذیری شناختی (۱۸، ۲۶).

مضمون نهایی	مؤلفه‌های اصلی	مؤلفه‌های فرعی
		۲۵، ۲۶؛ کنترل شناختی (۳، ۲۶)؛ مدیریت جمعی (۵، ۱۰، ۲۱)؛ حل مسئله (۲۳، ۲۴، ۲۶)؛ عملکردهای شناختی (۷، ۱۸، ۲۶)؛ تعامل اجتماعی (۱۰، ۱۳، ۱۶، ۲۰، ۲۱).
		نگرش مشترک (۹، ۲۱، ۲۶، ۲۷)؛ ادراک (۱۰، ۱۵، ۲۱، ۲۶، ۲۷)؛ اعتماد (۱۳، ۱۶، ۲۶، ۲۷)؛ سبک شناختی (۷، ۲۶)؛ توسعه شناختی (۲، ۳، ۱۷، ۱۹، ۲۲، ۲۶)؛ حمایت اجتماعی (۲، ۱۳، ۱۵، ۱۶، ۲۰)؛ انگیزش شناختی (۱، ۱۱، ۲۰، ۲۶، ۲۷).
ویژگی‌های مشترک شناختی		

براساس تجزیه و تحلیل یافته‌ها، به‌طور کلی ۴ مؤلفه اصلی و ۳۱ مؤلفه فرعی احصا شدند. بررسی و تحلیل داده‌های استخراج‌شده از پژوهش‌های مرتبط با روش تحلیل مضمون، مؤلفه‌های پیشینه مشترک شناختی، قابلیت‌های مشترک شناختی، مهارت‌های مشترک شناختی و ویژگی‌های مشترک شناختی از تلفیق و یکپارچه‌سازی یافته‌های پژوهش‌های گزینش‌شده حاصل شده‌اند (جدول ۵). درنهایت، مدل مؤلفه‌های سرمایه شناختی ارائه می‌شود (شکل ۳).

شکل ۳. مدل نهایی مؤلفه‌های سرمایه شناختی

۴. بحث و نتیجه‌گیری

مانند هر سرمایه دیگری، سرمایه شناختی مبتنی بر دانش علمی و فنی خاص و نتیجه به‌کارگیری دانش انباشته و فعالیت فکری بنیادی ملموس و ناملموس انسان است که در ارائه نوآوری‌ها، ایده‌ها، اختراع یا بهبود تکنیک‌ها و فناوری‌ها متجلی می‌شود. همچنین دارای ویژگی‌های منابع غیرمادی است؛ بنابراین سرمایه شناختی برخلاف سرمایه‌های دیگر در معرض فرسودگی فیزیکی نیست و ظرفیت آن نامحدود است (النا، ۲۰۱۷). پژوهش حاضر با هدف مطالعه مؤلفه‌های سرمایه شناختی انجام گرفت. یافته‌های پژوهش حاضر نشان‌دهنده اهمیت سرمایه شناختی، مفهومی چندوجهی و پیچیده است که شامل مؤلفه‌های مختلفی می‌شود. از تحلیل مضامین مستخرج، چهار مؤلفه اصلی شامل پیشینه مشترک شناختی، قابلیت‌های مشترک شناختی، مهارت‌های مشترک شناختی و ویژگی‌های مشترک شناختی شناسایی شدند. این مؤلفه‌ها نشان‌دهنده تنوع و گستردگی جنبه‌های شناختی هستند که در رشد و توسعه سرمایه شناختی نقشی کلیدی دارند. یافته‌های پژوهش حاضر با یافته‌های مطالعات مورفی (۲۰۲۲)، داگار و همکاران (۲۰۲۳) و الیحیی و همکاران (۲۰۲۰) همخوانی دارد.

پیشینه مشترک شناختی با اشتراک دانش، تجربیات، اهداف و روایت‌ها در میان افراد ارتباط تنگاتنگی دارد و این اشتراک زمینه‌ای مشترک فراهم می‌کند که افراد را قادر می‌سازد تا انتظارات و توضیحات دقیقی درباره کارها و وظایف خود شکل دهند و

همانگی بیشتری در عملکرد گروهی داشته باشند (رازوق و جانسون^۱، ۲۰۱۲). براساس یافته‌های این پژوهش، دانش، تجارب شناختی، ذخیره شناختی، زبان مشترک، روایت‌های مشترک، کدهای مشترک، اهداف مشترک و ارزش‌های مشترک که هر کدام به‌نوعی در شکل‌دهی به فهم و ادراک مشترک و ایجاد هم‌افزایی در تعاملات سازمانی و اجتماعی کمک می‌کند، مؤلفه‌های تشکیل‌دهنده پیشینه مشترک شناختی هستند. وجود یک پیشینه مشترک شناختی قوی در سازمان‌ها و گروه‌ها سبب کاهش هزینه‌های ارتباطی، افزایش کارایی تیمی و تسهیل نوآوری می‌شود. پیشینه مشترک شناختی به اعضای گروه کمک می‌کند تا با درک و تعامل بهتر، اهداف مشترک را دنبال و از منابع شناختی موجود بهره‌برداری کنند (ناهاپیت و گوشال^۲، ۱۹۹۸). در نتیجه پیشینه مشترک شناختی به‌واسطه مؤلفه‌های فرعی خود، یکی از بنیان‌های کلیدی برای ایجاد تعاملات سازنده، حل چالش‌های پیچیده و تحقق اهداف مشترک در جوامع و سازمان‌ها محسوب می‌شود. توسعه این مؤلفه از طریق سرمایه‌گذاری در آموزش، تقویت ارتباطات و ایجاد فرهنگ سازمانی مشترک می‌تواند به افزایش سرمایه شناختی و در نتیجه موفقیت سازمان‌ها منجر شود.

قابلیت‌های شناختی بیش از یک قرن است که به‌طور سامانمند در انسان مورد تحقیق و بررسی قرار گرفته‌اند (گالاتزر و همکاران^۳، ۲۰۲۴). براساس یافته‌های این پژوهش، توانمندی شناختی، ظرفیت شناختی، توانایی‌های اجتماعی، توانایی‌های عاطفی، توانایی‌های فرهنگی، خلاقیت و نوآوری، هوش و سرمایه فکری که هر کدام به‌نوعی به بهبود توانایی‌های ذهنی و پردازش اطلاعات در انسان کمک می‌کنند، مؤلفه‌های تشکیل‌دهنده قابلیت‌های شناختی هستند. قابلیت‌های مشترک شناختی مجموعه‌ای از ویژگی‌ها و توانایی‌هایی هستند که در فرایندهای شناختی فرد نقش اساسی دارند و هم‌زمان و در ارتباط با یکدیگر در عملکردهای فردی و اجتماعی مؤثر واقع می‌شوند. بررسی سیستماتیک این قابلیت‌ها نشان می‌دهد آن‌ها از مؤلفه‌های مختلفی تشکیل شده‌اند که هر یک نقشی در شکل‌دهی به توانمندی‌های ذهنی افراد دارند. توانمندی شناختی مجموعه‌ای از مهارت‌ها و قابلیت‌ها است که به فرد کمک می‌کند به‌طور مؤثر از توانایی‌های شناختی خود در شرایط مختلف استفاده کند. ظرفیت شناختی به میزان و گستره توانایی‌های ذهنی فرد برای پردازش اطلاعات، حل مشکلات، یادگیری و تصمیم‌گیری اشاره دارد. توانایی‌های اجتماعی مهارت‌های فرد در تعامل و ارتباط با دیگران است. این مهارت‌ها شامل توانایی در ایجاد روابط مؤثر، حل تعارض‌ها، مذاکره و همدلی هستند که می‌توانند تأثیر زیادی بر توانمندی فرد در محیط‌های اجتماعی و کاری داشته باشند. توانایی‌های عاطفی به کنترل و مدیریت احساسات خود و دیگران در شرایط مختلف اشاره دارد. توانایی‌های فرهنگی به معنای آگاهی و فهم فرد از تفاوت‌های فرهنگی، توانایی تعامل با افراد از فرهنگ‌های مختلف و تطبیق با محیط‌های فرهنگی متنوع است. خلاقیت و نوآوری به توانایی فرد در تفکر خارج از چارچوب‌های سنتی، پیدا کردن راه‌حل‌های جدید و متفاوت و ایجاد ایده‌های نو اشاره دارند. این دو عامل موتور محرک پیشرفت و تحول در هر عرصه‌ای هستند. هوش به توانایی فرد در درک، یادگیری، استدلال و استفاده از تجربیات خود برای حل مسائل و سازگاری با محیط اطراف اشاره دارد. سرمایه فکری مجموعه‌ای از دانش‌ها، تجربیات، اطلاعات و مهارت‌های فردی یا سازمانی است که در موفقیت‌های حرفه‌ای و اقتصادی نقش مهمی ایفا می‌کند. با بهبود این توانمندی‌ها، افراد می‌توانند در مواجهه با چالش‌های روزمره، تصمیم‌گیری‌ها و یادگیری‌های پیچیده‌تر، عملکرد بهتری داشته باشند. همچنین این تحقیق تأکید می‌کند که قابلیت‌های شناختی به‌طور پویا و مستمر در طول زندگی قابل‌بهبود و توسعه هستند که این امر نشانگر ظرفیت نامحدود انسان در رشد و انطباق با شرایط محیطی و نیازهای جدید است.

براساس یافته‌ها، مهارت‌های مشترک شناختی مربوط به سرمایه شناختی از مؤلفه‌های تاب‌آوری شناختی، انعطاف‌پذیری شناختی، کنترل شناختی، مدیریت جمعی، حل مسئله، عملکردهای شناختی و تعامل اجتماعی تشکیل شده‌اند. مهارت‌های مشترک شناختی، مجموعه‌ای از توانایی‌ها هستند که به افراد در پردازش اطلاعات، حل مشکلات و برقراری تعاملات مؤثر کمک می‌کنند. براساس تحقیقات، این مهارت‌ها نه تنها در موفقیت فردی، بلکه در بهره‌وری سازمانی و اجتماعی نیز اهمیت دارند (بادلی^۴، ۲۰۰۷). افرادی که قادر به انطباق‌پذیری شناختی فراوان هستند، بهتر می‌توانند خود را با شرایط جدید تطبیق دهند و

1. Razzouk & Johnson

2. Nahapiet & Ghoshal

3. Galatzer et al.

4. Baddeley

راه‌حل‌هایی نوآورانه برای مسائل پیدا کنند (دوک^۱، ۲۰۰۶). افراد با تاب‌آوری شناختی زیاد می‌توانند در شرایط فشار، واکنش‌های مثبت‌تری از خود نشان دهند و سریع‌تر به حالت عادی برگردند که این امر می‌تواند بهبود عملکرد فردی و اجتماعی را به همراه داشته باشد (توگاد و فردریکسون^۲، ۲۰۰۴). کنترل شناختی به‌عنوان یک مهارت شناختی برای موفقیت در انجام وظایف پیچیده و چندان ضروری است و به عملکرد بهتر در محیط‌های شغلی و تحصیلی کمک می‌کند (میاک و فریدمن^۳، ۲۰۱۲). افرادی که توانایی بیشتری در حل مسئله دارند، می‌توانند در مواجهه با چالش‌ها راه‌حل‌های مؤثری بیابند که سبب پیشرفت فردی و اجتماعی می‌شود (جانسن^۴، ۱۹۹۷). مهارت‌های مشترک شناختی، به‌عنوان بخشی از سرمایه‌شناختی، نقش مهمی در پیشبرد توانایی‌های فردی و اجتماعی ایفا می‌کنند. این مهارت‌ها مجموعه‌ای از توانایی‌ها و قابلیت‌ها هستند که به افراد کمک می‌کنند تا در محیط‌های پیچیده و متغیر به‌خوبی عمل کنند. همچنین پایه و اساس عملکرد مؤثر در حوزه‌های شخصی، اجتماعی و سازمانی را تشکیل می‌دهند؛ بنابراین مهارت‌های مشترک شناختی ابزارهای مهمی برای موفقیت در دنیای امروز محسوب می‌شوند. علاوه‌براین، این مهارت‌ها با افزایش توانایی سازگاری، تمرکز، همکاری و حل مسائل پیچیده، تأثیر چشمگیری بر بهره‌وری فردی و اجتماعی دارند. تقویت این مهارت‌ها از طریق برنامه‌های آموزشی و تمرین‌های شناختی می‌تواند به توسعه سرمایه‌انسانی و ایجاد جوامع پایدار و خلاق منجر شود.

براساس مدل ارائه‌شده، نگرش مشترک، ادراک، اعتماد، سبک شناختی، توسعه شناختی، حمایت اجتماعی و انگیزش شناختی مؤلفه‌های شناسایی‌شده در زمینه ویژگی‌های مشترک شناختی هستند که نقشی کلیدی در توانمندسازی افراد برای تطبیق با محیط‌های پیچیده و پرچالش ایفا می‌کنند. به این ترتیب ویژگی‌های مشترک شناختی به مهارت‌ها و قابلیت‌هایی اطلاق می‌شود که در بین بیشتر افراد وجود دارند و در تفکر، یادگیری، تعاملات اجتماعی و حل مسائل تأثیرگذار هستند. نگرش‌های مشترک در گروه‌ها موجب افزایش هماهنگی و بهره‌وری می‌شوند؛ بنابراین، ویژگی‌های مشترک شناختی، ابزارهایی ضروری برای موفقیت فردی و اجتماعی هستند. این مؤلفه‌ها نه تنها به ارتقای توانایی‌های ذهنی کمک می‌کنند، بلکه در ایجاد همکاری مؤثر، کاهش تعارضات و بهبود بهره‌وری نیز نقش دارند. تقویت این ویژگی‌ها از طریق آموزش، حمایت اجتماعی و برنامه‌های تمرینی می‌تواند به بهبود عملکرد در محیط‌های تحصیلی، شغلی و اجتماعی منجر شود.

بنابراین، یافته‌های پژوهش حاضر نشان‌دهنده اهمیت سرمایه‌شناختی به‌عنوان مفهومی چندوجهی و پیچیده است که شامل مؤلفه‌های مختلفی می‌شود. یکی از دستاوردهای مهم این پژوهش، شناسایی و سازمان‌دهی الگوها و روابط بین داده‌ها از طریق تحلیل مضمون است. پژوهش حاضر با تحلیل دقیق مضامین مرتبط با سرمایه‌شناختی، به درک عمیق‌تری از این مفهوم دست یافت و نشان داد سرمایه‌شناختی فقط شامل قابلیت‌های ذهنی فرد نیست، بلکه از تعاملات اجتماعی، عاطفی و فرهنگی تأثیر می‌پذیرد و تقویت می‌شود. این یافته‌ها همچنین نقش کلیدی انعطاف‌پذیری شناختی و ذخیره شناختی در حفظ و ارتقای سرمایه‌شناختی را در طول زمان برجسته می‌کند.

در انجام پژوهش حاضر چالش‌ها و محدودیت‌هایی نیز وجود داشت که در مراحل مختلف تحقیق بروز کرد و بر روند انجام کار تأثیر داشت. یکی از محدودیت‌های اصلی، کمبود منابع فارسی در زمینه سرمایه‌شناختی است که سبب شد پژوهش به‌طور عمده متکی بر منابع خارجی باشد. این مسئله در مواردی موجب دشواری در درک کامل و تطبیق مفاهیم مطرح‌شده در مقالات خارجی با نیازهای پژوهش داخلی شد. علاوه‌براین، محدودیت در دسترسی به برخی از پایگاه‌های علمی خارجی و مقالات منتشرنشده یکی دیگر از موانع پژوهش بود. بررسی و تحلیل اسناد علمی و مستندسازی مراحل تحقیق نیز به دلیل حجم بالای داده‌ها فرایندی زمان‌بر و نیازمند دقت و صرف وقت بسیار بود. این امر نه تنها به مدیریت دقیق داده‌ها نیاز داشت، بلکه موجب طولانی‌تر شدن روند تحلیل و تدوین یافته‌ها نیز شد. با این حال، تلاش شد با غلبه بر این محدودیت‌ها و بهره‌گیری از روش‌های دقیق و علمی، نتایجی جامع و معتبر ارائه شود که به پیشرفت مطالعات در این حوزه کمک کند.

1. Dweck
2. Tugade & Fredrickson
3. Miyake & Friedman
4. Jonassen

براساس یافته‌های پژوهش پیشنهاد می‌شود سازمان‌ها با برگزاری دوره‌های آموزشی مهارت‌های شناختی و تقویت تعاملات بین‌فردی، ایجاد پلتفرم‌های بحث، برگزاری جلسات تیمی و کارگاه‌های مشارکتی و فراهم‌سازی محیط‌هایی که خلاقیت را تشویق می‌کنند، به افزایش سرمایه‌شناختی کارکنان کمک کنند. علاوه بر این، استفاده از ابزارهای ارزیابی سرمایه‌شناختی برای پایش و بهینه‌سازی توانمندی‌های کارکنان توصیه می‌شود. نتایج این پژوهش می‌تواند برای سازمان‌ها، مؤسسات آموزشی و سیاست‌گذاران مفید باشد تا با تمرکز بر توسعه و تقویت سرمایه‌شناختی، به بهبود عملکردهای شناختی و اجتماعی افراد کمک کنند. درنهایت، مدل ارائه‌شده از سرمایه‌شناختی (شکل ۳) می‌تواند به‌عنوان یک چارچوب نظری برای پژوهش‌های آتی در این حوزه و همچنین به‌عنوان راهنمایی برای بهبود و توسعه برنامه‌های آموزشی و توسعه فردی مورد استفاده قرار گیرد.

۵. ملاحظات اخلاقی

در این پژوهش، تمامی اصول اخلاقی مرتبط با امانت‌داری در جمع‌آوری و پردازش اطلاعات رعایت شده است.

۶. حمایت مالی

این مقاله مستخرج از رساله دکتری مدیریت آموزش عالی دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی دانشگاه تهران است و در زمان تدوین مقاله بدون حمایت مالی سازمان‌ها انجام شده است.

۷. تعارض منافع

در این مقاله هیچ‌گونه تعارض منافی وجود ندارد.

منابع

- احمدی، خ. و جاویدی، ن. (۱۴۰۱). کاربردهای علوم شناختی در علوم نظامی - مطالعه مروری. *طب نظامی*، ۲۲(۱)، ۲۶-۱۲.
<https://doi.org/10.30491/JMM.22.1.85>
- جعفری، م.، محمودی، م.، سلطانی، م.، و اشکانی، م. (۱۴۰۰). ارائه چهارچوب به‌کارگیری بذریابی در بازاریابی: رهیافت فراترکیب. *تحقیقات بازاریابی نوین*، ۱۱(۲)، ۹۰-۶۹.
<https://doi.org/10.22108/nmrj.2021.127048.2362>
- خنیفر، ح. و مسلمی، ن. (۱۴۰۲). *اصول و مبانی روش‌های پژوهش کیفی*. تهران: نگاه دانش.
- شهسواری، ا. و علم‌الهدی، ج. (۱۳۹۸). روش‌شناسی پژوهش مروری و نقش آن در تولید دانش: توسعه یک گونه‌شناسی. *روش‌شناسی علوم انسانی*، ۲۵(۹۸)، ۱۰۵-۷۹.
https://method.rihu.ac.ir/article_1572.html
- کمالی، ی. (۱۳۹۷). روش‌شناسی تحلیل مضمون و کاربرد آن در مطالعات سیاستگذاری عمومی. *سیاستگذاری عمومی*، ۴(۲)، ۲۰۸-۱۸۹.
<https://doi.org/10.22059/ppolicy.2018.67875>
- نادری روشناوند، ا.، کرمی، م.، عزتی، م. و سوری، ع. (۱۳۹۹). الگوی ارزیابی کیفیت تصمیمات تخصیص منابع در دانشگاه: رویکرد فراترکیب. *مطالعات برنامه ریزی آموزشی*، ۹(۱۷)، ۲۹۳-۲۵۲.
<https://doi.org/10.22080/eps.2021.3203>
- نادری، ا. (۱۳۹۵). *سنتجش و ارزیابی سرمایه انسانی بر پایه الگوی یکپارچه*. تهران: انتشارات دانشگاه تهران.
- نصراللهی‌نیا، ف.، یمنی دوزی‌سرخابی، م.، فراستخواه، م. و رضایی‌زاده، م. (۱۴۰۱). مفهوم سرمایه علمی در میدان دانشگاهی: دیدگاه کنشگران دانشگاه شهید بهشتی. *سیاست علم و فناوری*، ۱۵(۱)، ۸۷-۶۸.
<https://doi.org/10.22034/jstp.2022.13929>

References

- Ahangama, N., Prasanna, R., & Blake, D. (2019). 'Living with the floods': the influence of relational and cognitive capital on disaster risk management capacities in Ratnapura, Sri Lanka. *Resilience*, 7(1), 41-58. <https://doi.org/10.1080/21693293.2018.1485622>
- Ahmadi, K., & Javidi, N. (2022). The application of cognitive science in military science- A narrative review. *Journal of Military Medicine*, 22(1), 12-26. <https://doi.org/10.30491/JMM.22.1.85> (In Persian)

- Alyahya, M. A., Mohamed, E., Akamavi, R., Elshaer, I. A., & Azzaz, A. M. (2020). Can cognitive capital sustain customer satisfaction? The mediating effects of employee self-efficacy. *Journal of Open Innovation: Technology, Market, and Complexity*, 6(4), 191. <https://doi.org/10.3390/joitmc6040191>
- Aslam, H., Syed, T. A., Blome, C., Ramish, A., & Ayaz, K. (2022). The multifaceted role of social capital for achieving organizational ambidexterity and supply chain resilience. *IEEE Transactions on Engineering Management*, 71, 10571-10584. <https://doi.org/10.1109/TEM.2022.3174069>
- Baddeley, A. (2007). Working memory, thought, and action. New York: Oxford University Press. <http://dx.doi.org/10.1093/acprof:oso/9780198528012.001.0001>
- Bayne, T., Brainard, D., Byrne, R. W., Chittka, L., Clayton, N., Heyes, C., ... & Webb, B. (2019). What is cognition? *Current Biology*, 29(13), R608-R615. <https://doi.org/10.1016/j.cub.2019.05.044>
- Caragliu, A., & Nijkamp, P. (2014). Cognitive capital and islands of innovation: The Lucas growth model from a regional perspective. *Regional Studies*, 48(4), 624-645. <https://doi.org/10.1080/00343404.2012.672726>
- Chapman, S. B., Cook, L. G., Vas, A. K., & Robertson, I. H. (2019). Enhancing human cognitive capital by harnessing the brain's inherent neuroplasticity In M. D. Matthews and D. M. Schnyer editors. *Human performance optimization*. eds. (pp. 260-286). New York, NY: Oxford University Press
- Christensen, J., Aarøe, L., Baekgaard, M., Herd, P., & Moynihan, D. P. (2020). Human capital and administrative burden: The role of cognitive resources in citizen-state interactions. *Public Administration Review*, 80(1), 127-136. <https://doi.org/10.1111/puar.13134>
- Costa, A. L., Garmston, R. J., & Zimmerman, D. P. (2014). *Cognitive capital: Investing in teacher quality*. New York: Teachers College Press. University. [Goole Scholar](https://scholar.google.com/citations?user=...)
- Daghar, A., Alinaghian, L., & Turner, N. (2023). The role of cognitive capital in supply chain resilience: An investigation during the COVID-19 pandemic. *Supply Chain Management*, 28(3), 576-597. <https://doi.org/10.1108/SCM-09-2021-0457>
- Dweck, C. S. (2006). *Mindset: The new psychology of success*. New York: Random House Publishing Group. <https://psycnet.apa.org/record/2006-08575-000>
- Elena, R. (2017). Cognitive capital and its profitability. In F. Casati, G. A. Barysheva, & W. Krieger (Eds.), *Lifelong wellbeing in the world - WELLSO 2016, vol 19. European Proceedings of Social and Behavioural Sciences* (pp. 613-616). Future Academy. <https://doi.org/10.15405/epsbs.2017.01.82>
- Finlay, L. (2021). Thematic analysis: the 'good', the 'bad' and the 'ugly'. *European Journal for Qualitative Research in Psychotherapy*, 11, 103-116. <https://ejqrp.org/index.php/ejgrp/article/view/136>
- Flotts de los Hoyos, M., & Antunez Diaz, P. (2012). Cognitive, cultural, and institutional capital: An approximation to a local development perspective. *International Social Work*, 55(3), 369-382. <https://doi.org/10.1177/0020872812437225>
- Galatzer-Levy, I. R., Munday, D., McGiffin, J., Liu, X., Karmon, D., Labzovsky, I., & McDuff, D. (2024). The cognitive capabilities of generative ai: a comparative analysis with human benchmarks *Computer Science/Artificial Intelligence*, arXiv:2410.07391. <https://doi.org/10.48550/arXiv.2410.07391>
- Jafari, S. M., Mahmoudi, S. M., Soltanee, M., & Ashkani, M. (2021). Providing a framework for using seeding in marketing: A meta-synthesis approach. *New Marketing Research Journal*, 11(2), 69-90. <https://doi.org/10.22108/nmrj.2021.127048.2362> (In Persian)
- Jokela, M. (2014). Flow of cognitive capital across rural and urban United States. *Intelligence*, 46, 47-53. <https://doi.org/10.1016/j.intell.2014.05.003>

- Jonassen, D. H. (1997). Instructional design models for well-structured and III-structured problem-solving learning outcomes. *Educational Technology Research and Development*, 45, 65-94. <https://doi.org/10.1007/BF02299613>
- Kamali, Y. (2018). Methodology of thematic analysis and its application in public policy studies. *Iranian Journal of Public Policy*, 4(2), 189-208. <https://doi.org/10.22059/ppolicy.2018.67875> (In Persian)
- Kheynifar, H., & Moslemi, N. (2023). *Principles and fundamentals of qualitative research methods*. Tehran: Negah Danesh. (In Persian)
- Kim, M., Cichy, R. F., Zhang, L., & Yu, J. (2019). Antecedents of social capital and its impact on satisfaction and Loyalty. *Journal of Hospitality Marketing & Management*, 28(2), 263-284. <https://doi.org/10.1080/19368623.2018.1510798>
- Meisenberg, G. (2014). Cognitive human capital and economic growth in the 21st century. In: T. Abrahams. (ed.) *Economic growth in the 21st century* (pp. 49–106), New York, NY: Nova Publishers. [Google Scholar](https://scholarship.law.wm.edu/wmlr/vol63/iss4/8)
- Miyake, A., & Friedman, N. P. (2012). The nature and organization of individual differences in executive functions: Four general conclusions. *Current Directions in Psychological Science*, 21(1), 8-14. <https://doi.org/10.1177/0963721411429458>
- Muniady, R. A. L., Mamun, A. A., Mohamad, M. R., Permarupan, P. Y., & Zainol, N. R. B. (2015). The effect of cognitive and relational social capital on structural social capital and micro-enterprise performance. *Sage Open*, 5(4). <https://doi.org/10.1177/2158244015611187>
- Murphy, E. R. (2021). Collective Cognitive Capital. *William & Mary Law Review*, 63(4), 1347. <https://scholarship.law.wm.edu/wmlr/vol63/iss4/8>
- Naderi Roushanavand, A., karami, M., Ezati, M., & souri, A. (2020). A model for evaluating the quality of university resource allocation: Meta-synthesis approach. *Journal of Educational Planning Studies*, 9(17), 252-293. <https://doi.org/10.22080/eps.2021.3203> (In Persian)
- Naderi, A. (2016). *Measurement and evaluation of human capital based on the integrated model*. Tehran: University of Tehran Press. (In Persian)
- Naeem, M., Ozuem, W., Howell, K., & Ranfagni, S. (2023). A step-by-step process of thematic analysis to develop a conceptual model in qualitative research. *International Journal of Qualitative Methods*, 22. <https://doi.org/10.1177/16094069231205789>
- Nahapiet, J., & Ghoshal, S. (1998). Social capital, intellectual capital, and the organizational advantage. *Academy of Management Review*, 23(2), 242-266. <http://dx.doi.org/10.2307/259373>
- Nasrollahinia, F., Yamani Douzi Sorkhabi, M., Farasatkah, M., & Rezaeizadeh, M. (2022). The concept of scientific capital in the academic field: the perspective of Shahid Beheshti University actors. *Journal of Science and Technology Policy*, 15(1), 68-87. <https://doi.org/10.22034/jstp.2022.13929> (In Persian)
- Noble, D. J., Martin, K., Qin, L., Britto, P., O'sullivan, M., Popkins, J., & Flowers, R. (2017). What could cognitive capital mean for China's children? *PsyCh Journal*, 6(2), 153-160. <https://doi.org/10.1002/pchj.170>
- Polyviou, M., Croxton, K. L., & Knemeyer, A. M. (2020). Resilience of medium-sized firms to supply chain disruptions: The role of internal social capital. *International Journal of Operations & Production Management*, 40(1), 68-91. <https://doi.org/10.1108/IJOPM-09-2017-0530>
- Razzouk, R., Johnson, T. (2012). Shared cognition. In: N. M. Seel, (eds) *Encyclopedia of the sciences of learning* (pp. 3056–3058). Springer, Boston, MA. https://doi.org/10.1007/978-1-4419-1428-6_205
- Ribeiro, G. (2005). Research into the urban development and cognitive capital in Thailand. *The Journal of Transdisciplinary Environmental Studies*, 4(1), 27-31. https://journal-tes.ruc.dk/wp-content/uploads/2021/05/no_4_L.pdf

- Rindermann, H., Kodila-Tedika, O., & Christainsen, G. (2014). Cognitive capital, governance, and the wealth of nations. *Intelligence*, 51, 98-108. <https://doi.org/10.1016/j.intell.2015.06.002>
- Samson, M. (2016). Cognitive capital-Investing in children to generate sustainable growth. *Background paper for the Third High-Level Meeting on Cooperation and Child Rights in the East Asia and Pacific Region*. [Link](#)
- Samson, M., Fajth, G., & François, D. (2016). Cognitive capital, equity and child-sensitive social protection in Asia and the Pacific. *BMJ Global Health*, 1(Suppl 2). <https://doi.org/10.1136/bmjgh-2016-000191>
- Shahsavari, A., & Alamolhoda, J. (2019). Methodology of research reviews and its role in knowledge production: Developing a typology. *Methodology of Social Sciences and Humanities*, 25(98), 79-105. https://method.rihu.ac.ir/article_1572.html?lang=en (In Persian)
- Singh, K., Zare, S., Reavis, M. R., & Tucci, J. E. (2024). Structural capital and relational capital: examining the direct and moderating role of cognitive capital in customer-supplier relationships. *International Journal of Management Practice*, 17(1), 95-112. <https://doi.org/10.1504/IJMP.2024.135194>
- Thompson, J. (2022). A Guide to Abductive Thematic Analysis. *Qualitative Report*, 27(5), 1410-1421. <https://doi.org/10.46743/2160-3715/2022.5340>
- Tugade, M. M., & Fredrickson, B. L. (2004). Resilient individuals use positive emotions to bounce back from negative emotional experiences. *Journal of Personality and Social Psychology*, 86(2), 320-333. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.86.2.320>
- You, S., Jiang, J., Chen, H., & Zhang, Y. (2018, June). Research on knowledge transfer, cognitive capital and organizational performance of characteristic hotel?? "With three lanes and seven alleys in historical district, Fuzhou City as a case. In *2018 2nd International Conference on Management, Education and Social Science (ICMESS 2018)* (pp. 344-349). Atlantis Press. <https://doi.org/10.2991/icmess-18.2018.77>

پیوست ۱- جدول منابع فراترکیب

جدول ۶. منابع فراترکیب‌شده

کد	منبع
01	Ganguly, A., Talukdar, A., & Chatterjee, D. (2019). Evaluating the role of social capital, tacit knowledge sharing, knowledge quality and reciprocity in determining innovation capability of an organization. <i>Journal of knowledge management</i> , 23(6), 1105-1135. https://doi.org/10.1108/JKM-03-2018-0190
02	Samson, M. (2016). <i>Cognitive capital – Investing in children to generate sustainable growth</i> . Background paper for the Third High-Level Meeting on Cooperation and Child Rights in the East Asia and Pacific Region. Retrieved from https://www.unicef.org/eap/reports/cognitive-capital-investing-children-generate-sustainable-growth
03	Murphy, E. R. (2021). Collective Cognitive Capital. <i>William & Mary Law Review</i> , 63(4), 1347. https://scholarship.law.wm.edu/wmlr/vol63/iss4/8
04	Elena, R. (2017). Cognitive capital and its profitability. In F. Casati, G. A. Barysheva, & W. Krieger (Eds.), <i>Lifelong wellbeing in the world - WELLSO 2016, vol 19. European Proceedings of Social and Behavioural Sciences</i> (pp. 613-616). Future Academy. https://doi.org/10.15405/epsbs.2017.01.82
05	Costa, A. L., Garmston, R. J., & Zimmerman, D. P. (2014). <i>Cognitive capital: Investing in teacher quality</i> . New York: Teachers College Press. University. Goole Scholar
06	Samson, M., Fajth, G., & François, D. (2016). Cognitive capital, equity and child-sensitive social protection in Asia and the Pacific. <i>BMJ Global Health</i> , 1(Suppl 2). https://doi.org/10.1136/bmjgh-2016-000191
07	Ribeiro, G. (2005). Research into the urban development and cognitive capital in Thailand. <i>The Journal of Transdisciplinary Environmental Studies</i> , 4(1), 27-31. https://journal-tes.ruc.dk/wp-content/uploads/2021/05/no_4_L.pdf
08	Daghar, A., Alinaghian, L., & Turner, N. (2023). The role of cognitive capital in supply chain resilience: an investigation during the COVID-19 pandemic. <i>Supply Chain Management</i> , 28(3), 576-597. https://doi.org/10.1108/SCM-09-2021-0457
09	Elliot, E. A., Xiao, Y., & Wilson, E. (2015). A multicultural blend: metaphors, cognitive social capital and

کد	منبع
	multiculturalism. <i>International Marketing Review</i> , 32(2), 200-218. https://doi.org/10.1108/IMR-01-2014-0032
10	Jonsson, S. (2015). Entrepreneurs' network evolution—the relevance of cognitive social capital. <i>International Journal of Entrepreneurial Behavior & Research</i> , 21(2), 197-223. https://doi.org/10.1108/IJEBR-09-2013-0147
11	Flotts de los Hoyos, M., & Antunez Diaz, P. (2012). Cognitive, cultural, and institutional capital: An approximation to a local development perspective. <i>International Social Work</i> , 55(3), 369-382. https://doi.org/10.1177/0020872812437225
12	Noble, D. J., Blight, S., Fajth, G., & Woodhouse, S. (2016). Cognitive capital for children in Asia and Pacific. <i>BMJ Global Health</i> , 1(Suppl 2). https://doi.org/10.1136/bmjgh-2016-000189
13	Kim, J., Um, S. B., & Shi, X. (2023). Structural and cognitive social capital of older Korean adults and their relationship with depression trajectories: Latent class and growth curve analyses. <i>The International Journal of Aging and Human Development</i> , 98(3), 352-372. https://doi.org/10.1177/0091415023118
14	Lee, R., & Jones, O. (2008). Networks, communication and learning during business start-up: The creation of cognitive social capital. <i>International Small Business Journal</i> , 26(5), 559-594. https://doi.org/10.1177/0266242608094
15	Ahangama, N., Prasanna, R., & Blake, D. (2019). 'Living with the floods': the influence of relational and cognitive capital on disaster risk management capacities in Ratnapura, Sri Lanka. <i>Resilience</i> , 7(1), 41-58. https://doi.org/10.1080/21693293.2018.1485622
16	Wojciechowska, M. (2021). Trust as a factor in building cognitive social capital among library workers and users. Implications for library managers. <i>The Journal of Academic Librarianship</i> , 47(1), 102300. https://doi.org/10.1016/j.acalib.2020.102300
17	Richards, M., & Deary, I. (2010). Cognitive capital in the British birth cohorts: an introduction. <i>Longitudinal and Life Course Studies</i> , 1(3), 197-200. https://doi.org/10.14301/llcs.v1i3.89
18	Bynner, J., & Wadsworth, M. (2010). Cognitive capital: the case for a construct. <i>Longitudinal and Life Course Studies</i> , 1(3), 297-304. https://doi.org/10.14301/llcs.v1i3.96
19	Noble, D. J., Martin, K., Qin, L., Britto, P., O'sullivan, M., Popkins, J., ... & Flowers, R. (2017). What could cognitive capital mean for China's children? <i>PsyCh Journal</i> , 6(2), 153-160. https://doi.org/10.1002/pchj.170
20	Henry, P. (2004). Hope, hopelessness, and coping: A framework for class-distinctive cognitive capital. <i>Psychology & Marketing</i> , 21(5), 375-403. https://doi.org/10.1002/mar.20010
21	Kitapcı, İ. (2016). The changing structure of the concept of capital: Cognitive social capital. <i>Uluslararası Ekonomik Araştırmalar Dergisi</i> , 2(3), 13-23. https://dergipark.org.tr/tr/pub/ead/issue/48239/610669
22	Richards, M., Stephen, A., & Mishra, G. (2010). Health returns to cognitive capital in the British 1946 birth cohort. <i>Longitudinal and Life Course Studies</i> , 1(3), 281-296. https://doi.org/10.14301/llcs.v1i3.94
23	Steinmo, M., & Rasmussen, E. (2018). The interplay of cognitive and relational social capital dimensions in university-industry collaboration: Overcoming the experience barrier. <i>Research Policy</i> , 47(10), 1964-1974. https://doi.org/10.1016/j.respol.2018.07.004
24	Lavanderos, L. P., & Fiol, E. S. (2011). Production cognitive capital as a measurement of intellectual capital. In <i>Identifying, Measuring, and Valuing Knowledge-Based Intangible Assets: New Perspectives</i> (pp. 112-132). IGI Global. https://doi.org/10.4018/978-1-60960-054-9.ch006
25	Nguyen, H., Yang, Y., & Onofrei, G. (2024). Innovation in food processing supply chains: The role of social, and cognitive capital development. <i>European Conference on Knowledge Management</i> , 25(1):553-561. https://doi.org/10.34190/ekkm.25.1.2562
26	Nahapiet, J., & Ghoshal, S. (1998). Social capital, intellectual capital, and the organizational advantage. <i>Academy of management review</i> , 23(2), 242-266. https://doi.org/10.5465/amr.1998.533225
27	Nahapiet, J., & Ghoshal, S. (1997). Social capital, intellectual capital and the creation of value in firms. <i>Academy of Management Proceedings</i> , 1997(1), 35-39. https://doi.org/10.5465/ambpp.1997.4980592